

"Mijn boekje"

CLB-vakjargon omgezet in eenvoudig Nederlands

Begrijpbaar en herkenbaar woordgebruik in contact met kansarmen, allochtonen en andere gewone ouders.

Eerste uitgave, december 2003.

Gemaakt door de

“Werkgroep communicatie met kansarmen en allochtonen”:

Yücel Kahraman (Vrij CLB Leuven en contactpersoon Kansenbevordering PVOC-Brabant),

David Verhaeren (Vrij CLB Leuven en contactpersoon Kansenbevordering PVOC-Brabant),

Lieve Maesmans (Project 3-Klap),

Marie Meeus (ervaringsdeskundige Project 3-Klap),

Sati, Soysal (CLB van het Gemeenschapsonderwijs),

Gülray Temur (schoolopbouwwerk Kamileon).

Met medewerking van ouders uit Inlooppcentrum De Meander en Leren Ondernemen (vereniging waar kansarmen het woord nemen), Fabota (kinderwerking Leuven), Inter Culturele Bemiddelaars Integratiedienst Leuven.

"Mijn boekje"

wordt u gratis aangeboden via digiCLB
U kunt het downloaden vanop dit adres:

www.digiCLB/pvoc/mijnboekje

Op deze pagina kunt u ook reageren bij de auteurs.

Voorwoord

Kansarme en allochtone ouders, maar ook veel gewone ouders zeggen dat ze het taalgebruik van CLB-medewerkers niet begrijpen.

“CLB’ers spreken stadhuistaal” zei een kansarme ouder tijdens een ontmoetingsdag tussen kansarme ouders en CLB-medewerkers.

Intercultureel Medewerker: "Een allochtone ouder die een beetje Nederlands spreekt wordt vaak overladen met moeilijke woorden tijdens oudercontacten, zij zeggen dat ze het gesprek begrepen hebben maar volgen het CLB advies toch niet op". Vaak durven deze mensen niet zeggen dat ze het niet begrepen hebben. Ze schamen zich hiervoor. Zo krijgen we dan de geleerde CLB'er die uit de hoogte spreekt naar de ouders. Dit beeld wekt frustraties op bij ouders die niet begrijpen waarom hun kinderen geen evengoede begeleiding krijgen als andere kinderen. Dit gevoel krijgen allochtonen en kansarmen vaak na gesprekken met het CLB. Daarom geraakt het CLB en de informatie niet door tot sommige ouders.

Mijn Boekje, CLB-vakjargon omgezet in eenvoudig Nederlands, kan CLB'ers helpen het cultuurkloof versmallen tussen het CLB, kansarmen, allochtonen en andere gewone ouders. Wij hopen dat u met volgende woordenlijst beter zult begrepen worden door sommige ouders.

Hier kunt u CLB-vakjargon noteren dat nog niet in “Mijn boekje” voorkomt. We stellen het op prijs als u deze woorden met omzetting in eenvoudig Nederlands, aan ons doorspeelt via het internetadres op de achterkant.

[illegible]

welbevinden: zich goed voelen

wereld oriëntatie : alles over de wereld leren

Woordenschat: alle woorden die men kent

X

Y

Z

zedenleer: waarde opvoeding zonder godsdienst

zelfconcept: beeld dat je over jezelf hebt

A

aanvankelijk : eerst

adolescentie : jongeren tussen 15 en 20 jaar

advies: raad geven, aanraden

agenda: boekje waarin elke dag informatie (huiswerk, brief,...) staat van de leerkracht voor het kind en de ouders

alternatief andere mogelijkheid

anamnese : medische vragenlijst

Algemeen Secundair Onderwijs (ASO): derde tot zesde jaar middelbaar onderwijs met algemene leervakken als taal, Latijn, economie, wiskunde,...

a-stroom: eerste en tweede middelbaar, voorbereiding op ASO, TSO en KSO

b-stroom: eerste en tweede middelbaar, voorbereiding op BSO

attest a: daarmee mag je naar een hoger jaar

attest b: je mag over naar een hoger jaar maar niet naar gelijk welke richting. Je keuze wordt door dit attest beperkt

attest c: daarmee moet je het jaar overdoen

attitude: houding/ gedrag

B

barrière : iets wat in de weg staat (hindernis)

begrijpen: verstaan

beheersen: iets goed kennen / je kalm houden

bosklassen: op kamp gaan met de hele klas, leren buiten de school, ergens anders blijven slapen

brabbelen: onverstaanbaar spreken

brochure : informatieboekje

brugproject: een tussenstap tussen naar school gaan, niet werken en écht werken

Beroeps Secundair Onderwijs (BSO): derde tot zesde jaar secundair onderwijs met beroepsrichtingen, veel praktijk zoals elektriciteit, hout, personenzorg, haarkapper,...

buitengewoon onderwijs: scholen voor kinderen die door hun handicap meer aandacht of begeleiding nodig hebben

buitenschoolse activiteiten: activiteiten die georganiseerd worden door de school, maar die plaatsvinden buiten de schooltijd

C

Centrum voor LeerlingenBegeleiding (CLB): mensen die samen Met ouders en school zoeken naar oplossingen voor het kind.

competentie : wat je goed kan

consequentie : gevolg

context: alles in verband met

coördinator: chef, verantwoordelijke, organisator

creatief: nieuwe dingen kunnen bedenken en doen

D

decreet gelijke kansen: wet van de Vlaamse Gemeenschap voor goed onderwijs voor alle kinderen

deeltijds onderwijs: Je gaat twee dagen per week naar school en je mag 3 dagen werken

deliberatie : beslissing van de klassenraad over het al dan niet geslaagd zijn op het einde van het schooljaar

derde graad: het vijfde en zesde leerjaar

dialect: streektaal, volkstaal

dictee: de leerkracht leest een tekst en de leerlingen schrijven de zinnen of woorden zonder fouten op

type 5: buiten gewoon onderwijs voor kinderen die omwille van een langdurige ziekte geen onderwijs op hun school kunnen volgen

type 6: buiten gewoon onderwijs voor kinderen die blind of bijna blind zijn

type 7: buiten gewoon onderwijs voor kinderen met gehoorsproblemen

type 8: buiten gewoon onderwijs voor kinderen met leerproblemen

U

uitsluiting: het kind mag voor een tijd niet naar school komen als zware straf

V

vaardigheden: wat je kan

visueel: wat met het zien te maken heeft

vlot: snel, gemakkelijk, ...

vraaggestuurd: iets beginnen als ernaar wordt gevraagd

vrije scholen: deze scholen worden niet door de staat opgericht maar worden er wel voor betaald, bv. katholiek onderwijs, methodeschool

vergadering: bijeenkomst

verlengen: langer maken

verificateur: iemand die de aanwezigheden op school controleert voor de staat

W

waarnemen: zien, horen, voelen, ruiken en proeven

welbevinden: zich goed voelen

wereld oriëntatie : alles over de wereld leren

Woordenschat: alle woorden die men kent

studiekeuzebegeleiding : hulp bij het kiezen van een juiste studierichting
studierichting : richtingen die je kiest in school bv: wetenschappen, handel, haartooi , ...
studietoelage : studiebeurs, de staat geeft geld aan sommige ouders om te helpen een deel van de schoolkosten te betalen

T

taakleerkracht: een leerkracht die extra uitleg kan geven aan kinderen die het nodig hebben
taalontwikkeling: taal leren begrijpen en spreken
Taalbeschaving: de regels van een taal kennen, bijvoorbeeld volgorde van woorden in een zin
taalvaardigheid: vlot, gemakkelijk kunnen spreken en begrijpen
theoretische richting: met meer theorie dan praktijk: ASO, TSO, KSO
therapie : behandeling door een specialist voor een bepaalde tijd, om iets te verbeteren
toepassen: gebruiken
toets : test
trajectbegeleiding : een leerling opvolgen, helpen bij de stappen die het moet nemen van het begin tot het einde van zijn school
Technisch Secundair Onderwijs (TSO): van het 3de tot het 6de jaar middelbaar onderwijs met algemene, technische en praktijk vakken
tuchtmaatregel: strafmaatregel
tweede graad: derde en vierde jaar
type 1: buiten gewoon onderwijs voor kinderen die iets minder verstandelijk begaafd zijn
type 2: buiten gewoon onderwijs voor kinderen die zwak verstandelijk begaafd zijn
type 3: buiten gewoon onderwijs voor kinderen met gedragsproblemen
type 4: buiten gewoon onderwijs voor kinderen met een lichamelijke handicap

diploma: bewijs van gedane studies als je door bent
doorsnee: normaal, gewoon, gemiddeld
doorverwijzing: een dienst of school aanwijzen die je kind beter kan helpen
dyslexie :leeshandicap
dyscalculie : rekenhandicap

E

eindtermen: wat de kinderen allemaal moeten kunnen en kennen op het einde van een schooljaar
evaluatie : door nazien, controleren, meten, examen, zien of er vooruitgang is
excursie : uitstap, bezoek, buiten de school
ervaringsgericht onderwijs: onderwijs dat zoveel mogelijk vertrekt vanuit de leefwereld van het kind
ergotherapeut: een specialist die manieren aanleert om materialen goed te kunnen gebruiken

F

folder: informatieblad
formulier: in te vullen papier, vragenlijst
fragmentarisch: in stukjes
Freinetschool: een school waarin de lessen vertrekken vanuit de ervaringen van het kind
functioneren: werken, taken volbrengen
fundamenteel: heel belangrijk

G

geheugen: kunnen onthouden

geïntegreerd onderwijs (GON): speciale hulp in de klas meestal voor kinderen die van het buitengewoon onderwijs terugkeren naar het gewoon onderwijs

gelijke-kansen-indicatoren: een vragenlijst over de leefsituatie van elk kind zodat de overheid scholen extra middelen en steun kan geven voor extra zorg aan de kinderen

Gemeenschapsschool: staatsschool, neutrale school van de lokale raad

gemeenteschool: school betaald door de gemeente/ stad

gemengd onderwijs: school met jongens en meisjes samen

getuigschrift basisonderwijs: diploma van het lager onderwijs

Gelijke Onderwijs Kansen (GOK): de overheid geeft extra steun aan scholen om extra zorg te bieden aan sommige leerlingen

grammatica: zinnen kunnen maken, de woorden in de juiste volgorde zetten

H

heen-e-n-weerschriftje: schriftje waarin elke dag informatie staat van de juf voor de ouders en omgekeerd

hoogbegaafd: heel slim

huiswerk: is wat je thuis voor school moet doen/ taken voor de school, lessen leren

I

identificatie: naam, geboorteplaats en datum, adres, persoonlijke informatie, gegevens

inenting: spuitje om ziekte te voorkomen

initiatief: zelf met iets beginnen

S

samenvatten: alles heel kort zeggen of schrijven

schoolkeuze: kind mag school zelf kiezen

schoolloopbaanbegeleiding: het volgen van het kind, helpen bij de stappen die het moet zetten zolang die naar school gaat

schoolreglement: de regels van de school, alle ouders krijgen deze in het begin van het schooljaar

schoolrijpheid: alles wat een kind moet kunnen om goed te starten in het eerste leerjaar

schoolgemeenschap: scholen die samenwerken

schorsing: het kind mag voor een tijd niet naar school komen als zware straf

schrift: boek om in te schrijven

score: punten

secundair onderwijs: onderwijs van twaalf tot achttien jaar

sociale vaardigheden: goed kunnen omgaan met andere mensen

socio-emotionele ontwikkeling: goed kunnen omgaan met andere mensen, met je eigen gevoelens en aangepast aan je leeftijd

speelleerklas: onderwijs als het kind niet schoolrijp is, één jaar tussen de kleuterklas en het 1e leerjaar, in het bijzonder

spellen: een woord letter per letter zeggen of schrijven

spelling: juist schrijfmanier van woorden

spijbelen: zonder wettelijke reden niet naar school gaan

spreekje: verhaal voor kinderen, niet echt gebeurd

steinerschool: alternatieve school, methode school met veel aandacht voor hoofd, hart en handen

stotteren: moeilijk praten bv: de-d-de-d deur

strafstudie: langer op school blijven om straf te schrijven

strategie: manier om dingen aan te pakken

oudercontact: gesprek tussen de leerkracht en de ouders over hoe het gaat op school

overgang: naar een hoger(e) klas/ jaar gaan

overzitten: hetzelfde jaar opnieuw moeten doen / dubbelen/ blijven zitten

P

participatie: deelnemen, meedoen, meebeslissen

participatieraad: vergadering van de school waarin ook de ouders mee beslissen

pedagogisch directeur: directeur die zich met de opvoeding en onderwijs van de kinderen bezig houdt

pedagogisch project: manier waarop de school de leerlingen opvoedt

pedagogische studiedag: er is die dag geen school voor de kinderen, omdat de leerkrachten moeten vergaderen

pictogram: tekening die iets uitlegt, symbool

preventie: problemen voorkomen, ervoor zorgen dat iets niet gebeurt

proces: iets dat bezig is/ iets dat vooruitgaat

provinciale school: school betaald door de provincie

psycho-motoriek: coördinatie/controleren van je eigen bewegingen

Q

R

regelmatige leerling: kind dat niet te veel afwezig was / leerling die voldoende dagen aanwezig was op school

remediëren: tekorten bijwerken

revalidatiecentrum: een dienst met verschillende specialisten voor kinderen met minstens drie problemen, voorbeeld: reken-, aandachts- en schrijfproblemen

inrichtende macht: het schoolbestuur, organiseert de werking van de school en draagt er de verantwoordelijkheid voor.

inschrijving: informatie van jezelf geven, informatie over de school krijgen en het schoolreglement ondertekenen, als je de eerste keer naar school gaat, papier ondertekenen dat je naar die school zal gaan

inspectie: controleur van de staat, die de scholen controleert

instantie: dienst/ instelling / organisatie/ overheidsinstelling

instapdag: de dag na een vakantie dat 2,5 jarigen kinderen naar kleuterschool kunnen

instructie: opdracht die een kind moet doen

interpreteren: begrijpen, verstaan, verklaren, een eigen betekenis geven

integratie: meedoen, zich goed voelen, aanpassen, actief zijn

inzicht: kunnen begrijpen, doorhebben,

IQ-test: intelligentietest, testen hoe verstandig je bent

J

JAC: Jongeren Advies Centrum

K

kennis: wat kinderen weten of leren

kinesist: specialist voor beweging, massage en controle van het lichaam

klank: geluid

klassenraad: vergadering van alle leerkrachten van een klas over hoe goed het gaat met elk kind

kleuteronderwijs: niet-wettelijk verplicht maar sterk aangeraden onderwijs voor kinderen van 2,5 jaar tot 6 jaar. Als voorbereiding op het lager onderwijs

Kunst Secundair Onderwijs (KSO): derde tot zesde jaar middelbaar onderwijs met vakken zoals toneel, dans, muziek, tekenen...

kwalificatie: bewijs dat je iets kan, getuigschrift

L

leercontract: je gaat één dag per week naar school en je werkt de rest van de week

leerlingenvervoer: autobus van de school

leerlingvolgsysteem: in de scholen regelmatig opvolgen hoe de kinderen vooruitgaan

leerplicht: elk kind moet naar school van 6 tot 18 jaar

leerproces: een kind leert elke dag een beetje meer

leerstof: wat de kinderen te leren krijgen in de school, inhoud van elk vak

leervermogen: kunnen leren, de mogelijkheid om te leren

leesstrategie : de manier waarop kinderen lezen

lettergreep: stukje van een woord (bv. “let”-“ter”-“greep”)

levensbeschouwing: hoe je over het leven denkt, hoe je naar het leven kijkt (godsdienst, zedenleer?????)

lectuur: boeken, tijdschriften, kranten,...

lichamelijke opvoeding: gymnastiek, sport, turnen

literatuur: boeken

logopedie : specialist voor leerproblemen, vooral rond taal en spreken

lokaal overlegplatform (LOP): vergadering die toeziet op het inschrijvingsrecht in een school naar keuze, zodat elk kind ontwikkelings- en leerkansen krijgt en discriminatie wordt tegengegaan

lokale raad: vergadering over het beleid van de school

M

medisch consult: medisch onderzoek voor je gezondheid

modulair: stap voor stap leerstof in kleinere delen, na elke deel examen. Dus niet alle examens in een keer

motivatie : iets graag willen doen en je inzetten, inspanningen doen

motoriek: de bewegingen

multidisciplinair overleg (MDO): vergadering van alle leerkrachten en leerlingbegeleiders over kinderen die problemen hebben

N

naslagwerk: boek waarin je kan opzoeken wat jezelf niet weet

neutraliteit: geen kant kiezen, geen keuze maken voor het één of ander

neveninstromer: leerling die verandert van richting na 1 september

niveau: graad, moeilijkheid

O

OnthaalKlas Anderstalige Nieuwkomer (OKAN): in het secundair onderwijs, gedurende één schooljaar krijgen de nieuwe buitenlandse leerlingen in kleine groepen Nederlandse les

opvang: de kinderen blijven voor en na de schooltijd nog eventjes in school wachten omdat ouders gaan werken

onderwijsvorm: ASO, TSO, BSO, KSO.

onthaalklas : in het basisonderwijs, gedurende een schooljaar krijgen de nieuwe buitenlandse kinderen in kleine groepen een paar uur per week Nederlandse les.

ontwikkeling: groeien en leren

ontwikkelingsdoelen: wat een kind moet kunnen en kennen op het einde van de kleuterschool

optielessen: mogen kiezen tussen verschillende vakken

oriëntering: advies, voorstel of attest (brief) over de (best) te volgen richting

oudercomité: een groep van ouders die mee nadenken over het schoolbeleid, die activiteiten organiseren,...